บทคัดย่อ

T140132

ในการหาสมการพลสาสตร์ของระบบทางกล ระเบียบวิธีของเคนเป็นวิธีหนึ่งที่ใช้กันมาก โดยเฉพาะ ระบบที่มีเงื่อนไขบังกับน็อนโฮโลโนมิค เนื่องจากมีการรวมเงื่อนไขบังกับน็อนโฮโลโนมิกเข้ากับสม การพลศาสตร์ทำให้อันคับของระบบลดลงและสามารถลดเวลาในการกำนวณได้ หุ่นยนต์ล้อเดียว ประกอบด้วยส่วนขับเคลื่อนและไจโรสโกปภายในตัวหุ่นใช้ในการรักษาสมดุลและบังกับเลี้ยว เนื่อง งากกลไกทั้งหมดของหุ่นอยู่ในฝาครอบที่ปิดผนึกไว้จึงมีข้อดีในแง่ของความทนทานต่อสภาพอากาส ที่หลากหลาย งานวิจัยนี้ใช้วิธีการของเคนในการหาสมการพลวัติของหุ่นยนต์ล้อเดียวที่เคลื่อนที่บน ระนาบโดยไม่เกิดการลื่นไถล หุ่นยนต์ล้อเดียวจัดเป็นระบบที่มีจำนวนอินพุทน้อยกว่าเอาท์พุท ซึ่ง ระบบควบคุมต้องสามารถกวบคุมได้ทั้งการทรงตัวและการเคลื่อนที่ติดตามเส้นทางในขณะเดียวกัน ดังนั้นจึงได้นำฟังก์ชันการเลี้ยวมาใช้ในการกำนวณหาแนววิถีอ้างอิงส่งไปให้กับตัวควบคุมในการ เกลื่อนที่ดิดตามเส้นทาง โดยวิธีการนี้ทำให้หุ่นยนต์สามารถเคลื่อนที่ดิดตามเส้นทางตรง เส้นทางวง กลม และเส้นทางใดๆ ที่ประกอบด้วยเส้นตรงและวงกลมได้ จากการจำลองการเกลื่อนที่แสดงให้เห็น ว่า ระบบควบคุมแบบไม่เป็นเชิงเส้นสามารถติดตามเส้นทางได้ดีและไม่มี Steady state error ทั้งเส้น ทางตรงและวงกลม และมีประสิทธิภาพดีกว่าเมื่อเทียบกับระบบควบคุมเชิงเส้น

The Kane's method was used to deal with mechanical systems subjected to nonholonomic constraints. System order reduction could be achieved by imposing the nonholonomic constraints to the dynamical equations. Consequently, the computation burden was also reduced. We analyzed the motion of a one-wheeled robot, which stabilizes and steers itself by using an internal gyroscope. This class of mobile robot can be used in outdoor environment under various climates because of its weatherproof advantage. The robot modeling can be divided into two steps. First, we demonstrate dynamic model formulation of a rolling disk while rolling without slipping on horizontal plane. Then, the rolling disk model has been extended to a one-wheeled robot. The one-wheeled robot is an underactuated system which its controller must handle both stabilizing and moving along the desired paths. Kanayama and Fahroo's steering function are adopted into this work. This method can be used with straight line paths, circular paths, and the combination of the two paths. The advantage of this method is that it is independent of the robot structure and controller. Simulation results showed that path following scheme using nonlinear controller has better performance than linear controller.